MARNIX COLLEGE

Programma van toetsing onderbouw
2026-2027
havo 3

Toelichting bij dit programma van toetsing onderbouw

In het PTO maken we onderscheid tussen verschillende soorten toetsen:

- **ov**: toetsen die meetellen voor de overgang
- **ov***: toetsen die plaatsvinden in de eerste toetsweek
- **ov****: toetsen die plaatsvinden in de tweede/laatste toetsweek

In het programma van toetsing onderbouw zijn er verschillende toetsvormen:

- **S**: een schriftelijke toets
- **M**: een mondelinge toets
- **K**: een kijkvaardigheidstoets
- **L**: een luistervaardigheidstoets
- **K/L**: een kijk- en luistervaardigheidstoets
- **PO**: een praktische opdracht, practicum, praktijk bij de expressievakken (beeldende vorming, muziek, tekenen). Kortom alle toetsen die een praktisch aspect hebben.

PTO - Havo (2026 - 2027)

Aardrijkskunde

Methode:	BuiteNLand 5e editie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Topografie Wereld	S	1/2 les	1
		ov2	Inleveren Fietsexcursie Ede via ELO	PO	2 SLU	o/v/g
		ov3	H1 Wereldhandel par 1.1 t/m 1.5	S	1 lesuur	2
	december - februari	ov4	H2 Schatkist Aarde par 2.1 en 2.2	S	1/2 les	1
		ov5	H2 Schatkist Aarde par 2.3 t/m 2.5, H4 Energietransitie par 4.1 en 4.2	S	1 lesuur	2
	maart - juli	ov6	H4 Energietransitie par 4.3 t/m 4.5	S	1/2 les	1
		ov7	H5 Conflicten	PO	8 SLU	2
		ov8	H3 Migratie begrippentoets	S	1/2 les	1
		ov9**	H3 Migratie par 3.1 tm 3.5	S	45 min.	2

PTO - Havo (2026 - 2027)

Beeldende vorming

Methode:	

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - december	ov1	**Spoken word/Rap** Oost-indische inkt/verbeelding/illustratie/kalligrafie Beeldaspecten: lijn (arceren, lijnsoorten), compositie, licht (grijswaarden, schaduw, contrast)	PO		1
		ov2	**Gestileerd landschap** Druktechniek linosnede meerdere drukgangen/verbeelding Beeldaspecten: compositie, vorm (abstractie), lijn (lijnsoorten), licht (licht-donker contrast), kleur	PO		2
	december - februari	ov3	**Beeldcultuur. Haal je wereld binnen...**.dmv diverse technieken.Typografie, textielcollage,fotografie. Beeldaspecten:ruimte.kleur,vorm.	PO		2
	december - juli	ov4	**Portret van Jasper.** Stap in het atelier van de kunstenaar en ontdek je eigen stijl. Portetkunst.	PO		2
	maart - juli	ov5	**Perspectieftekenen** Tekenen/aquarelleren/(sur)realisme Beeldaspecten: lijn, ruimte, vorm, kleur	PO		1

- in leerjaar 3 krijgen de leerlingen (indien gekozen) het gehele schooljaar BV, 2 lessen van 45 minuten per week
- de verschillende opdrachten worden flexibel over de 3 periodes in dit leerjaar verdeeld
- NB: alle opdrachten worden beoordeeld naar aanleiding van reflectie op het creatieve proces en eindproduct, en waar mogelijk via Magister/Teams ingeleverd (inclusief beoordeling op taalgebruik)

PTO - Havo (2026 - 2027)

Duits

Methode:	Na Klar!

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Grammatica + idioom 1	S	1 lesuur	2
		ov2	Kijk-luistervaardigheid 1	K/L	1 lesuur	2
	december - februari	ov3	Grammatica + idioom 2	S	1 lesuur	2
		ov4	Kijk-luistervaardigheid 2	K/L	1 lesuur	2
	maart - juli	ov5	Grammatica + idioom 3	S	1 lesuur	2
		ov6*	Leesvaardigheid 1	S	45 min.	2
		ov7	Grammatica + idioom 4	S	1 lesuur	2
		ov8**	Leesvaardigheid 2	S	45 min.	2

PTO - Havo (2026 - 2027)

Economie

Methode:	LWEO: Lesbrieven Kopen en Werken en De Samenleving

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - december	ov1	Ec: Kopen en werken: H3 Sparen en lenen Eigen lesmateriaal rekenen	S	1 lesuur	1
		ov2	Beco: Kopen en werken: H1 Begroten voor iedereen Kopen en werken: H2 De verdeling van het inkomen	S	1 lesuur	1
	december - februari	ov3	Ec: Kopen en werken: H6 Markten Kopen en werken: H7 De consument dat ben jij	S	1 lesuur	1
	februari - april	ov4	Praktische opdracht actualiteit (taalverzorging is onderdeel van de beoordeling. Inleveren via Teams)	PO	5 SLU	1
		ov5*	Beco: Kopen en werken: H4 Een eigen bedrijf Kopen en werken: H5 De financiele administratie	S	60 min.	1
	april - juli	ov6**	Ec: De samenleving: H1 Nederland en de wereld De samenleving: H2 De overheid om ons heen	S	60 min.	1

PTO - Havo (2026 - 2027)

Engels

Methode:	Allright

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Grammar and vocabulary 1	S	1 lesuur	1
		ov2	Grammar and vocabulary 2	S	1 lesuur	1
		ov3	Book	S	1 lesuur	1
	december - februari	ov4	Grammar and vocabulary 3	S	1 lesuur	1
		ov5	Grammar and vocabulary 4	S	1 lesuur	1
		ov6	CITO kijk-en luistertoets	K/L	1 lesuur	2
	maart - juli	ov7	Grammar and vocabulary 5	S	1 lesuur	1
		ov8*	Book	S	45 min.	1
		ov9	Schrijftoets (op PC)	S	1 lesuur	2
		ov10	Spreekvaardigheid	M	1 lesuur	2
		ov11**	Leesvaardigheid	S	45 min.	2

PTO - Havo(2026 - 2027)

Frans

Methode:	LIBRE SERVICE

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Vocabulaire + Grammaire	S	1.2 lesuur	1
		ov2	Vaardigheid	S	1 lesuur	2
		ov3	Vocabulaire + Grammaire	S	1 lesuur	2
	december - februari	ov4	Vaardigheid	S	1 lesuur	2
		ov5	Luistertoets	L	1 lesuur	2
		ov6	Vaardigheid	M	1 lesuur	2
	maart - juli	ov7*	Vocabulaire + Grammaire	S	45 min.	2
		ov8	Vocabulaire + Grammaire	S	1 lesuur	2
		ov9**	Leestoets	S	45 min.	2

PTO - Havo (2026 - 2027)

Geschiedenis

Methode:	Geschiedenis Werkplaats 3havo 3e editie, Noordhoff Uitgevers

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Hoofdstuk 1 - De Eerste Wereldoorlog	S	1 lesuur	2
	december - februari	ov2	Hoofdstuk 2 - Tussen de oorlogen	S	1 lesuur	2
		ov3	Hoofdstuk 3 - De Tweede Wereldoorlog	S	1 lesuur	2
	maart - juli	ov4*	Hoofdstuk 4 - Wereld na de oorlog	S	45 min.	2
		ov5	Werkstuk Poster Dekolonisatie a.d.h.v. paragraaf 3.2 en 4.1	PO	5 SLU	1
		ov6**	Hoofdstuk 5 - Nederland na de oorlog	S	45 min.	2

PTO - Havo (2026 - 2027)

Lichamelijke opvoeding

Methode:	

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Voetbal			1
		ov2	Trampoline toestel			1
		ov3	Volleybal			1
		ov4	Deelnameniveaucijfer*			2
	december - februari	ov5	Zelfverdediging			1
		ov6	Toernooi-organisatie			2
		ov7	Deelnameniveaucijfer*			2
	maart - juli	ov8	Slag en loop spel			1
		ov9	Bewegen en gezondheid			NG
		ov10	Deelnameniveaucijfer*			2

**Je krijgt net als voorgaande jaren iedere periode ook een cijfer voor niet motorische vaardigheden.*
Hieronder vallen: omgang en rekening houden met medeleerlingen, omgang met materialen, hulp bij klaarzetten en opruimen, actieve houding, zelfwerkzaamheid en hulpverlenen/coachen.

PTO - Havo (2026 - 2027)

Loopbaanoriëntatie

Leerjaar	periode	activiteit	omschrijving	thuis/school
leerjaar 3 - Havo	**oktober - april**	Qompas	Opdrachten*	thuis
	februari	Profielkeuzeactiviteit. Georganiseerd door het Marnix College	Voorlichting over de verschillende vakken/profielen	school
	zondag 15 maart	Voorlopige profielkeuze is ingevoerd in Zermelo		thuis
	zondag 12 april	Definitieve profielkeuze is ingevoerd in Zermelo		thuis

** Specifieke opdrachten worden later in het jaar bekend gemaakt via een studiewijzer*

PTO - Havo (2026 - 2027)

Muziek

Methode:	Eigen methode

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Akkoorden	PO		1
		ov2	Zingen/musiceren (cover, klassikaal)	PO		2
	december - februari	ov3	Instrumentaal speelstuk (diff.)	PO		2
		ov4	Produceer opdracht (Burgerschaps thema)	PO		2
	maart - juli	ov5	Instrumentaal speelstuk (diff.)	PO		2
		ov6	Zingen/musiceren (cover, groepjes)	PO		2
		ov7	Musiceren	PO		0

PTO - Havo (2026 - 2027)

Natuurkunde

Methode:	Polaris H3

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Hoofdstuk 1 - Geluid	S	1 lesuur	3
		ov2	Hoofdstuk 2 - Kracht en beweging	S	1 lesuur	3
	december - februari	ov3	Hoofdstuk 3 - Soortelijke warmte	PO (klassikaal of lab)	180 min.	1
		ov4	Hoofdstuk 3 - Energie	S	1 lesuur	3
		ov5	Hoofdstuk 4 - Wet van Ohm	PO (klassikaal of lab)	180 min.	1
	maart - juli	ov6*	Hoofdstuk 4 - Elektriciteit	S	45 min.	3
		ov7**	Hoofdstuk 5 - Straling	S	45 min.	3

NB Verslagen horen bij de didactische opbouw van de lessen en moeten daarom direct, zonder uitstel, worden ingeleverd op de datum die staat aangegeven op de studiewijzer (het lessenplan).

PTO - Havo (2026 - 2027)

Nederlands

Methode:	*Kern:* havo-boek

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Taalverzorging	S	1 lesuur	1
		ov2	Schrijfvaardigheid	S	1 lesuur	1
	december - februari	ov3	Grammatica	S	1 lesuur	2
		ov4	Schrijfvaardigheid	S	2 lesuren	2
		ov5	Fictie/spreekvaardigheid	M	1 lesuur	2
	maart - juli	ov6*	Leesvaardigheid	S	45 min.	2
		ov7	Fictieportfolio gekoppeld aan leesboek 3 en 4	S	2 lesuren	2
		ov8**	Taalverzorging (toetsweek juni)	S	45 min.	2

NB: elke docent bepaalt zelf wanneer schrijfvaardigheid binnen de periode wordt getoetst.

[1] de toetsduur bij ov2 en ov4 is een inschatting en kan in de praktijk afwijken

[2] de toetsduur bij ov7 is een inschatting en kan in de praktijk afwijken en wordt gedurende het hele jaar getoetst

PTO - Havo (2026 - 2027)

Rekenen

Methode:	Smartrekenen

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	voor de herfstvakantie	ov1[1]	**Rekenen 2F met domeinen: OP PC** **Getallen** **Verhoudingen** **Meten en meetkunde** **Verbanden**[2/3]	S	1 lesuur	0
	maart/april (toetsweek)	ov2*	**Rekenen 3F met domeinen: OP PC** **Getallen** **Verhoudingen** **Meten en meetkunde** **Verbanden**	S	1 lesuur	0

[1]Dit cijfer is gebaseerd op ov2 tweedeklas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[2]De rekentoets bestaat uit 4 domeinen. Je krijgt per domein een cijfer. Elk domein telt even zwaar mee voor gemiddelde cijfer.

[3]Als een leerling voor een domein een onvoldoende heeft gehaald, wordt hij/zij ingedeeld voor extra lessen over dat domein. Dat domein wordt dit schooljaar opnieuw getoetst, waardoor het domeincijfer verbeterd kan worden.

PTO - Havo (2026 - 2027)

Scheikunde

Methode:	Polaris Scheikunde havo

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Hoofdstuk 1 - Stoffen	S	1 lesuur	2
		ov2	Hoofdstuk 2 - Chemische reacties	S	1 lesuur	2
	december - februari	ov3	Hoofdstuk 3 - Chemische Binding	S	1 lesuur	2
		ov4	Gemiddelde van twee practicumverslagen (uitvoering proef in klas of betalab)	PO	2x 120 min.	1
	maart-april	ov5*	Hoofdstuk 4 - Massa en Energie	S	45 min.	2
	maart-mei	ov6	Project Chemie en Leven	PO	10 SLU	1
	juni	ov7**	Hoofdstuk 6 - Chemische Industrie	S	45 min.	3

PTO - Havo (2026 - 2027)

Taal

Methode:	

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3- Havo	voor de herfstvakantie	ov1[1,3]	**Begrijpend lezen:** **Woord- en zinsbegrip** **Zins- en alineaverband** **Tekstbegrip**	S	2 lesuur	0
	voor de herfstvakantie	ov2[2,3]	**Spelling en ontleden:** **Werkwoordspelling** **Spelling algemeen** **Ontleden**	S	1 lesuur	0
	maart/april (toetsweek)	ov3[1]	**Begrijpend lezen:** **Woord- en zinsbegrip** **Zins- en alineaverband** **Tekstbegrip**	S	2 lesuur	0
	april/mei	ov4[2]	**Spelling en ontleden:** **Werkwoordspelling** **Spelling algemeen** **Ontleden**	S	1 lesuur	0

[1]Dit cijfer is gebaseerd op ov3 tweede klas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[2]Dit cijfer is gebaseerd op ov4 tweede klas. Leerlingen die deze toets nog niet gemaakt hebben maken deze toets aan het begin van dit schooljaar.

[3]Als een leerling voor diatekst of diaspel een onvoldoende heeft gehaald, wordt hij/zij ingedeeld voor extra lessen over dat onderdeel.

PTO - Havo (2026 - 2027)

TPE

Methode:	

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Improvisatietheater	PO		1
		ov2	Spelen van een overkoepelend klassestuk	PO		2
	december - februari	ov3	Tekstanalyse van een bestaande theatertekst	PO		1
		ov4	Eerste meting - Proces en Ontwikkeling	PO		1
	maart -juli	ov5	Regie eigen scène	PO		2
		ov6	Spelen van bestaande tekst	PO		2
		ov7	Tweede meting - Proces en Ontwikkeling	PO		2

PTO - Havo (2026 - 2027)

Wiskunde

Methode:	Kern Wiskunde Havo deel 3A en 3B

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toetsvorm	toetsduur	weging overgang
leerjaar 3 - Havo	september - november	ov1	Basisvaardigheden[1]	S	1 lesuur	1
		ov2	Hoofdstuk 1 - Getallen en variabelen	S	1 lesuur	2
		ov3	Hoofdstuk 2 - Meetkundig redeneren	S	1 lesuur	2
	december - februari	ov4	Hoofdstuk 3 - Verbanden	S	1 lesuur	2
		ov5	Hoofdstuk 4 - Statistiek	S	1 lesuur	2
	maart - juli	ov6*	Hoofdstuk 5 - Vergelijkingen en ongelijkheden	S	45 min.	2
		ov7	Hoofdstuk 6 - Goniometrie	S	1 lesuur	2
		ov8**	Hoofdstuk 7 - Exponentiële groei	S	45 min.	2

Hoofdstuk 8 - Onderwerpen uit wiskunde A,B en D	wordt niet getoetst behandeld profielkeuze

[1]: Bij onvoldoende verplicht herkansen (maximaal 2x). Laatste cijfer telt.